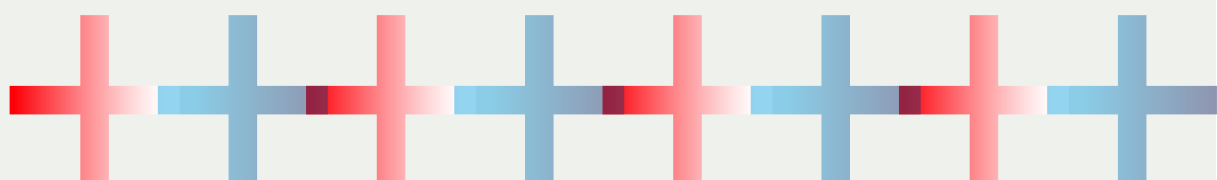

**Jaarverslag
Rekenkamer Venlo
2014**

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

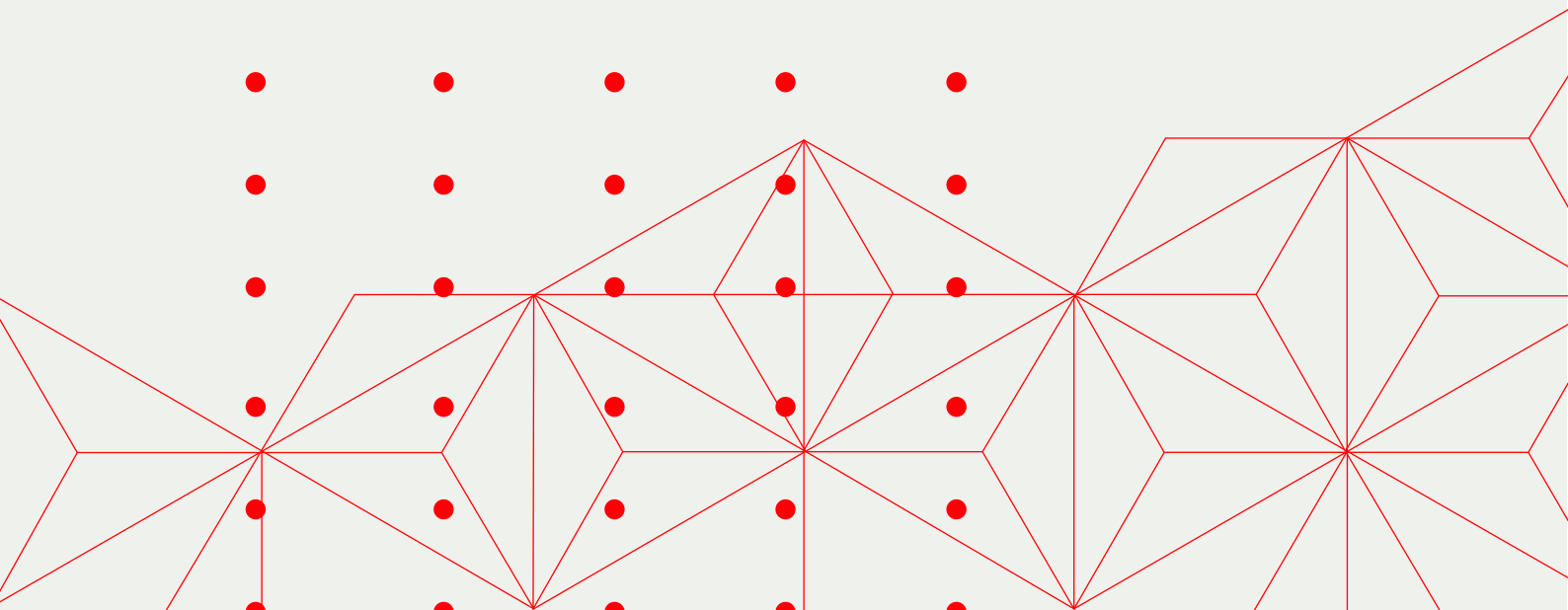
• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

• • • • •

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

Secretaris
Mevr. Y. van Geel
y.vangeel@venlo.nl

Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo

Telefoonnummer
077 – 359 9642

Website
www.gemeenteraad.venlo.nl/rekenkamer

**SAMENSTELLING
REKENKAMER VENLO**

Externe voorzitter
Mevr. K. van den Berg

Leden
Dhr. W. van Deursen (extern lid)
Dhr. W. Lindelauf (extern lid)
Dhr. L. van den Beucken (lid)
Dhr. P. van Crooy (lid)
Dhr. J. Spijksma (lid)

Inhoudsopgave

1	Contouren rekenkamer Venlo	1
1.1	Voorgeschiedenis	1
1.2	Missie en doelstellingen.....	1
1.3	Vernieuwing rekenkamer.....	2
1.4	Samenstelling rekenkamercommissie	3
1.5	Reglementen en voorschriften	3
1.6	Overleg en afstemming.....	4
2	Onderzoeken.....	5
2.1	Afgeronde onderzoeken Maasport 2014	5
2.2	Afgerond onderzoek Villa Flora 2015	7
2.2	Programma 2015	12
3	Middelen	13
3.1	Bedrijfsvoering	13
3.2	Financiële verantwoording 2014.....	13

1 Contouren rekenkamer Venlo

In dit hoofdstuk wordt het functioneren van de rekenkamercommissie Venlo (verder: 'rekenkamer') op hoofdlijnen belicht en wordt ingegaan op belangrijke wijzigingen die in 2014 zijn doorgevoerd.

1.1 Voorgeschiedenis

Bij besluit van 19 april 2000 heeft de gemeenteraad van Venlo besloten tot de instelling van de gemeentelijke rekenkamer. Op 2 januari 2001 is de Verordening op de gemeentelijke rekenkamer vastgesteld door de raad. Met de benoeming van de leden op 24 oktober 2001 was de oprichting van de lokale rekenkamer Venlo een feit. Na de vaststelling van de missie en doelstellingen is de rekenkamer in oktober 2002 met haar eerste onderzoek van start gegaan.

Vanaf 2005 is de samenstelling van Venlose rekenkamer fasegewijs doorgegroeid van een 'politieke' commissie met alleen raadsleden tot het huidige 'gemengde' model. Sinds 2006 bestaat de rekenkamer uit drie externe leden (waaronder de voorzitter), drie vaste raadsleden en één plaatsvervangend raadslid.

In 2009 heeft de rekenkamer een zelfevaluatie gehouden waarin het eigen functioneren van de huidige commissie centraal stond. Naar aanleiding daarvan is de rekenkamer in 2011 gaan opschuiven naar een natuurlijke adviespartner voor de raad. In 2013 is deze ontwikkeling voortgezet en heeft de rekenkamer aansluiting gemaakt met de actualiteit van de raad. In 2014 is twee keer een onderzoek opgepakt op basis van actuele vraagstellingen van de raad.

De rekenkamer beschikte tot eind 2014 over één full-time ambtelijk secretaris/onderzoeker. In december 2014 is deze formatie teruggebracht naar een deeltijdfunctie secretaris en wordt het onderzoek extern uitbesteed.

1.2 Missie en doelstellingen

De missie van de rekenkamer luidt als volgt:

“De gemeentelijke rekenkamer Venlo wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en beheer.”

Met haar producten wil de rekenkamer de controlerende functie van de gemeenteraad van Venlo versterken. Zij richt zich daarbij in de eerste plaats op het evalueren van het gevoerde beleid. De rekenkamer wil zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en of de voorgenomen doelstellingen van de gemeente ook daadwerkelijk worden bereikt.

Concreet wil de rekenkamer Venlo bijdragen aan:

- Een doelmatige (efficiënte) besteding van publieke middelen en een doeltreffend (effectief) beleid;
- De kwaliteit van het lokale openbaar bestuur;
- Een goed functionerende lokale democratie;
- Een transparant gemeentelijk functioneren en publieke verantwoording daarover.

Wil de rekenkamer kunnen oordelen over het effectief, efficiënt en rechtmatig functioneren van de gemeente, dan kan dit alleen op basis van objectief feitenonderzoek. Deze objectiviteit vereist een hoge mate van onafhankelijkheid. De onafhankelijkheid moet goed verzekerd zijn in de formele positie en bevoegdheden van de rekenkamer.

1.2 Vernieuwing rekenkamer

Direct na het aantreden van de nieuwe raad begin 2014 is de rekenkamer van start gegaan met de doorontwikkeling van de nieuwe werkwijze. Vernieuwend daarbij is dat de rekenkamer Venlo er expliciet voor heeft gekozen om dicht op de politieke actualiteit te gaan zitten. Idee daarbij is dat betrokkenheid en onafhankelijkheid elkaar versterken, waarbij het onderzoek van de rekenkamer dient als ondersteunend fundament voor de kaderstellende en controlerende rol van de raad. De keuze voor het Mikwe onderzoek, vindt zijn oorsprong in deze gedachte en werd uitgevoerd op verzoek van de raad en het college.

Met de vaststelling in mei 2014 van de Verordening op de Rekenkamer, het nieuwe Reglement van Orde en het Onderzoeksprotocol heeft deze denkrichting zijn beslag gekregen en zijn de basisafspraken voor het nieuwe werken reglementair vastgelegd.

Medio 2014 werd naar aanleiding van de RIB's in de raad tegelijkertijd een stevig politiek-bestuurlijk debat gevoerd over de naweeën van het Mikwe rapport, waarbij de waardering is uitgesproken voor het werk van de rekenkamer. Voor de rekenkamer een bevestiging om door te gaan op de ingeslagen weg.

Villa Flora

Als eerste proeve van de nieuwe onderzoeksaanpak is in het najaar van 2014 gestart met het rekenkameronderzoek naar Villa Flora. De keuze voor Villa Flora werd gemaakt naar aanleiding van het rondje langs de fracties medio 2014. Door alle fracties werd Villa Flora met stip genoemd. In deze nieuwe constructie wordt rekenkameronderzoek extern uitbesteed. Het onderzoek naar Villa Flora is in juni 2015 opgeleverd.

Wat is nieuw?

Kenmerkend voor de nieuwe werkwijze is de intensievere samenwerking met de gemeenteraad op de volgende onderdelen:

1. Aan de voorkant bij de selectie van onderzoeksonderwerpen.
2. Tijdens het onderzoek, door het informeren van presidium en de organisatie van bijvoorbeeld een werkatelier.
3. Bij het opstellen van het rapport, door te letten op de leesbaarheid van het onderzoeksrapport en de presentatie in de beeldvorming.

Doel daarbij is het zo goed mogelijk aansluiten van het rekenkameronderzoek op de vraag van de raad. Dit ter vergroting van de bruikbaarheid van het onderzoek voor de raad én het college.

1.3 Samenstelling rekenkamercommissie

In Venlo is gekozen voor een rekenkamerfunctie als bedoeld in artikel 81, lid o van de Gemeentewet.

Interne wisseling

In verband met opzegging van de voorzitter Hans Verdellen is eind 2014 een wervingsprocedure gestart en in januari 2015 succesvol afgerond. Daarbij is Karin van den Berg benoemd als de nieuwe voorzitter van de rekenkamer.

Op 28 januari heeft extern lid Nico op de Laak zijn lidmaatschap opgezegd. In maart is op advies van de rekenkamer de heer Wil Lindelauf benoemd als extern lid van de rekenkamer.

Verder is eind 2014 afscheid genomen van Bert Holman als secretaris/onderzoeker van de rekenkamer. Medio december heeft de raad van Venlo op advies van de rekenkamer besloten om Yvon van Geel benoemen tot secretaris. Het gaat hier om een deeltijdfunctie.

Het jaarverslag 2014 verschijnt normaliter in het eerste kwartaal, maar kon nu, vanwege de interne wisselingen binnen de rekenkamer, niet eerder aan de raad worden voorgelegd.

De rekenkamer kende in 2014 de volgende samenstelling:

Naam	Functie	Benoemingsperiode	Optie tot verlenging
Dhr. H. Verdellen	Exter	7/7/2011 – 3/10/2014	Opgezegd
Dhr. W. van Deursen	Extern lid	27/9/2012 – 27/9/2015	ja
Dhr N. op de Laak	Extern lid	27/2-2014 - 28/1/2015	Opgezegd
Dhr. L. van den Beucken	Raadslid	mei 2014 - maart 2018	
Dhr. P. van Crooy	Raadslid	mei 2014 - maart 2018	
Dhr. J. Spijksma	Raadslid	mei 2014 - maart 2018	

1.4 Reglementen en voorschriften

De reglementen en voorschriften van de rekenkamer bestaan uit de door de raad vastgestelde Verordening, het Reglement van orde en het Onderzoeksprotocol.

In de Verordening op de gemeentelijke rekenkamerfunctie zijn de formeel-juridische aangelegenheden van de rekenkamer geregeld, waaronder de bevoegdheden en plichten. De raad heeft in mei 2014 de nieuwe verordening op de rekenkamercommissie vastgesteld.

Het Reglement van orde beschrijft de interne werkwijze van de rekenkamer. Aspecten als de wijze van vergaderen, het stemrecht van de leden, de agendering en verslaglegging van de vergaderingen zijn hierin geregeld. Dit reglement heeft de rekenkamer vastgesteld in mei 2014.

In mei 2014 heeft de rekenkamer haar Onderzoeksprotocol vastgesteld. Hierin zijn de richtlijnen van de rekenkamer beschreven die worden gehanteerd bij de uitvoering van onze

de onderzoeken en voor een goed verloop van het onderzoeksproces binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast verschaft het protocol inzicht in de werkwijze van de rekenkamer.

1.5 Overleg en afstemming

De rekenkamer vergadert één keer per maand op dinsdagavond van 19.00 tot 21.00 uur volgens een vastgesteld schema. In 2014 kwam de rekenkamercommissie in totaal 8 keer in vergadering bijeen. In juli en augustus vonden geen vergaderingen plaats vanwege het zomerreces.

De vergaderingen van de rekenkamer zijn besloten. Van de vergaderingen wordt een beknopt zakelijk verslag gemaakt in de vorm van besluiten en afspraken.

De voorzitter en secretaris voeren maandelijks werkoverleg. Op ad hoc basis voeren zij (individueel en/of gezamenlijk) overleg met leden van het college van B&W, de directie, het ambtelijk management en de concerncontroller.

In 2014 is op initiatief van de rekenkamer Venlo een verkenning van samenwerkingsmogelijkheden uitgevoerd. De reden van verkenning is de steeds intensievere samenwerking van gemeenten in de regio op vele onderwerpen.

Het rapport mondt uit in een drietal suggesties aan de gemeenteraden:

1. Mogelijkheden tot ambtelijke samenwerking verkennen.
2. Een pilotonderzoek uitvoeren.
3. In de Verordening alvast rekening houden met toekomstige samenwerking.

2 Onderzoeken

De rekenkamer heeft het afgelopen jaar het onderzoeksrapport over de Maaspoort aan de gemeenteraad uitgebracht. Medio 2014 is in de rekenkamer de aandacht uitgegaan naar het debat dat in de raad is gevoerd over het eerder verschenen Mikwe rapport van de rekenkamer.

Verder is in 2014 een verkenning gehouden van de samenwerkingsmogelijkheden met andere rekenkamers in Noord-Limburg. En er is in opdracht van de gemeente Bergen onderzoek verricht naar het Leerlingenvervoer in Bergen.

Daarnaast is eind 2014 het onderzoek gestart naar Villa Flora. Mede gelet op de interne wisselingen in de rekenkamer (vertrek van de voorzitter en secretaris/onderzoeker) zijn in 2014 geen verdere onderzoeken geëntameerd.

2.1 Afgeronde onderzoek Maaspoort 2014

De rekenkamer heeft in het programma voor 2014 één majeur ruimtelijk project opgenomen, gekozen is voor de ontwikkeling van de Maaspoort

De onderzoek aspecten hierbij waren:

- Wat zijn de toekomstige exploitatierisico's voor de gemeente?
- Zijn de beoogde doelen gehaald?

Aandachtspunt expliciet hierbij is of de kwetsbaarheid/afhankelijkheid van gemeentelijke subsidies verminderd is.

Vraagstelling

De rekenkamer heeft voor het onderzoek twee onderzoeksvragen geformuleerd:

- 1- Wat is de feitelijke ontwikkeling van de lasten en investeringen voor Venlo?
 - a. Hoe ziet de subsidiestroom en systematiek sinds 2009 er uit?
 - b. Wat zijn de feitelijke investeringen geweest, en hoe zijn deze afgedekt?
 - c. Is de afhankelijkheid van gemeentelijke subsidies voor de Maaspoort verminderd?
- 2- Welke exploitatierisico's zijn er, en wat zijn de gemeentelijke risico's?
 - a. Welke financiële risico's zijn er voor gemeente en stichting Maaspoort
 - b. Breng de eigendomsverhouding van de Middenzaal en de daarbij behorende risico's in beeld.
 - c. Hoe worden risico's afgedekt, en wat zijn eventuele gevolgen voor het cultuuraanbod?

Onderzoeksdoel hierbij was vooral inzicht te verkrijgen de risico's voor de gemeente, en gericht aanbevelingen te kunnen doen aan de raad van de gemeente Venlo in het kader van de controlerende rol van de raad. Het onderzoek is via een "Quick scan" uitgevoerd en via een Raadsnotitie voorgelegd aan de gemeenteraad.

Conclusies

Geconcludeerd is dat de afhankelijkheid van de Maaspoort van gemeentelijke subsidies tot 2013 niet is afgenomen. Van 2009 tot 2013 is de exploitatiesubsidie aan de Maaspoort gestegen. Als percentage van de totale inkomsten -van 44 naar 53%. Opgemerkt is daarbij dat de afhankelijkheid de komende jaren zal afnemen door de taakstellingen en ook de aflopende lasten (tot 2025) van de investering in de trekkenwand. De totale lasten voor de gemeente nemen wel toe door de kapitaallasten van afgerond 1,1 miljoen euro voor de

renovatie en middenzaal. Ondanks de subsidievermindering de komende jaren van €350.000 structureel, nemen de lasten voor de gemeente Venlo daarmee met €700.000 per jaar toe.

Verder zijn de volgende opmerkingen door de rekenkamer geplaatst:

1. De lasten zijn correct opgenomen en verantwoord in de meerjaren begroting.
2. De bezuinigingen die gepresenteerd werd in de kadernota van 2011 van €200.000 oplopend tot €350.000 euro vanaf 2015 waren voor een groot deel een uitwerking van staand beleid voortvloeiend uit de verwachte meeropbrengsten van de Middenzaal. Impliciet is bij de vaststelling van de exploitatiesubsidie voor 2014 en verder de compensatie voor de kapitaallasten trekkenwand (circa €200.000 in 2013) doorgetrokken. Dit ondanks de oplevering van de middenzaal. De oplevering van de middenzaal had gezien de raadsbesluiten moeten leiden tot het vervallen van de compensatie kapitaallasten in de exploitatiesubsidie. Feitelijk komt de generieke structurele korting uit de kadernota 2011 hiermee neer op € 100.000 in plaats van €300.000 (peiljaar 2013) ten opzichte van de reeds vastgestelde besluiten.
3. Het college heeft niet conform de besluiten rondom de trekkenwand uit 2000 gehandeld cq de raad hierover geïnformeerd uit de interviews blijkt wel dat de generieke korting uit de kadernota 2011 bedoeld was als totaal van ook de voorgaande besluiten.
In de presentatie van de bezuinigingen had dit meer expliciet vermeld kunnen worden naar de raad.
4. De bij de Maaspoort gehanteerde methodiek voor berekening van de loon-prijs compensatie wijkt af van de methodiek die bij andere culturele instellingen wordt toegepast.

Risico's en beheersing

5. De financiële risico's voor de gemeente zijn overzichtelijk en beheersbaar opgenomen in de begroting.
6. De Maaspoort zelf moet rekening houden met risico's rondom de inkomsten en programmering, waarbij overigens wordt geconcludeerd dat die binnen zekere grenzen (10%) goed op te vangen zijn.
7. Bezuinigingen op de subsidiestroom vanuit de gemeente hebben (mede) geleid tot een extra stimulans om de bedrijfsvoering van de Maaspoort zo effectief en efficiënt mogelijk in te richten. Hiermee komt wel een bodem in zicht van bezuinigingsmogelijkheden. Verder terugbrengen van de exploitatiesubsidie zal derhalve alleen kunnen met een commerciële programmering. Wanneer de gemeente in de subsidievoorwaarden "strengere" programmeringsvoorwaarden gaat stellen, nemen bijsturingmogelijkheden voor de Maaspoort navenant af.

Eigendomsverhouding

8. De eigendomsverhouding was impliciet afgesproken en is in een later fase ook expliciet richting de raad kenbaar gemaakt.

Besluitvorming en informatie aan de raad

9. Er is sprake van een onjuiste vorm van besluitvorming rondom de overdracht om niet van de middenzaal: een raadsconsultatie uit 2003 gaf weliswaar de intentie aan, maar is formeel geen raadsbesluit. Achteraf is in 2013 pas de intentie omgezet in een formeel raadsbesluit. De besluitvorming was daarmee voor de raad niet transparant.
10. Er is ook sprake van een onjuiste vorm van besluitvorming rondom de bezuinigingen uit de kadernota's versus de kapitaallasten van de trekkenwand (zie ook conclusie 3)

Aanbevelingen

De rekenkamer heeft daarbij de volgende aanbevelingen meegegeven:

Aan het college:

1. Probeer bij het opzetten van een (nieuwe) subsidieregeling inzicht te geven in de financiële consequenties op termijn, waarbij aansluiting tussen regeling en begroting 100% moet zijn.
2. Vermijd (eenmalige) aanpassingen van de boekhoudspelregels (hoe legitiem en juridisch verantwoord dan ook) gaandeweg de rit. Dit om te voorkomen dat de discussie gaat over de boekhoudtechniek in plaats van de gerealiseerde tekorten. Controleer verder of er geen andere projecten/investeringen zijn waar afschrijftermijnen een inzichtprobleem kunnen opleveren.
3. Verbind alleen dan inhoudelijke voorwaarden aan een subsidie (bijv. met betrekking tot de programmering) als dat daadwerkelijk het domein van de raad/de subsidieverlener is. Daarmee wordt vermeden dat achteraf het beeld ontstaat dat iets beïnvloedbaar is, maar dat feitelijk niet is.

Aan de raad:

1. Monitor erop dat het college alleen die zaken uitvoert waar een raadsbesluit aan ten grondslag ligt.

2.2 Afgeronde onderzoek Villa Flora 2015

Eind 2014 is de rekenkamer gestart met het onderzoek nieuwe stijl naar Villa Flora. De rekenkamer beoogde met dit onderzoek inzicht te bieden in de huidige inhoudelijke stand van zaken, het toekomstperspectief, kwantificeren van de financiële positie, en de daarbij behorende risico's van de verdere exploitatie van Villa Flora voor de gemeente Venlo. Het onderzoek is op 24 juni 2015 ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Vraagstelling

De centrale vraagstelling van het onderzoek was:

1. Welke doelstelling werd met het project Villa Flora beoogd? In hoeverre zijn deze gerealiseerd en zo nee, welke besluiten zijn genomen om deze alsnog te realiseren?2. Op welke wijze is er over Villa Flora gerapporteerd en hoe zijn de financiële gevolgen en risico's verwerkt in de financiële stukken van de gemeente Venlo?3. Op welke wijze heeft de gemeenteraad van Venlo haar kaderstellende en controlerende rol inzake Villa Flora ingevuld?

Het onderzoek was daarmee gericht op de gemeente Venlo, en de verbonden partij "Exploitatiemaatschappij Villa Flora BV" in de rol van vennoot. Het onderzoek richt zich daarmee niet op de positionering van de andere deelnemende gemeenten nog op de intergemeentelijke samenwerking in dezen.

Besluitvorming

Op 24 juni is de raad akkoord gegaan met deze conclusies en aanbevelingen.

Besloten is om :

1. De conclusies en aanbevelingen zoals verwoord in het onderzoeksrapport Villa Flora d.d. 27 mei 2015 te onderschrijven en over te nemen.
2. Aan het college van B&W opdracht te geven om de aanbevelingen van de rekenkamer voor het college uit te voeren.

Conclusies

1. In het gemeentelijke beleid is duidelijk omschreven hoe aan de opzet van Villa Flora vorm wordt gegeven, welke taken en functies en verantwoordelijkheden er zijn en hoe deze worden uitgevoerd. Er zijn geen duidelijke afspraken met de raad op welke wijze deze wordt geïnformeerd over de gang van zaken binnen de verbonden partij " Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V." (verder Villa Flora B.V.)
2. De beleidsdoelstellingen, met betrekking tot de realisatiefase, zijn duidelijk en concreet geformuleerd. De meetpunten waarop wordt beoordeeld in welke mate deze doelstellingen zijn gerealiseerd zijn duidelijk. Op het moment dat de exploitatiefase van Villa Flora aanvangt is er slechts één doelstelling geformuleerd; de uitkomst van de business case.
3. Er is na realisatie van Villa Flora weinig aandacht voor de invulling van een systeem van risicobeheersing waarin consequent en gestructureerd wordt gekeken naar en gerapporteerd wordt over tijd, geld en kwaliteit.
4. De investeringsbeslissing en de keuze over de omvang, samenstelling en invulling van het programma van Villa Flora is genomen onder grote tijdsdruk. Men heeft daarbij eerdere uitgangspunten, zoals een meer flexibele invulling van de expositieruimte, naast zich neergelegd en beperkt (markt) onderzoek gedaan naar de afzetmogelijkheden van het gekozen programma. Hierdoor is er een groot risico op leegstand in het project geïncorporeerd.
5. De besluitvorming tot realisatie van Villa Flora is voor wat betreft de financiële uitgangspunten gebaseerd op onderzoeken van de RO groep. Pas in een later stadium wordt de er gebruik gemaakt van de "business case". De business case is bedoeld om voor de regio gemeenten te onderbouwen dat deelname aan Villa Flora B.V. verantwoord is. In de business case worden ten opzichte van eerdere onderzoeken andere uitgangspunten gehanteerd. Zo wordt er bijvoorbeeld een leegstandspercentage van 10% gehanteerd in tegenstelling tot eerdere onderzoeken waarbij een leegstandspercentage tot maximaal 50% wordt aangehouden.
6. Door het vermengen van realisatie- en gebouwexploitatie en de financiering in de business case, ontstaat er een diffuus beeld of de werkelijke financiële uitkomsten van Villa Flora B.V. ook passen binnen de gestelde kaders. Daarbij is er vooral aandacht voor de verhuur van de (expositie) ruimte.
7. Na een aantal jaren het gebouw Villa Flora te hebben geëxploiteerd is duidelijk dat de exploitatie van Villa Flora met de huidige kostenstructuur en leegstand structureel verlieslatend is. De oplopende verliezen hebben, naast aanvullende investeringen, geleid tot een niet voorziene, aanvullende financieringsbehoefte. De gemeente Venlo heeft door een aanvullende financiering van € 3,1 miljoen, aan Villa Flora B.V., in deze behoefte voorzien. Indien de exploitatieverliezen aanhouden is aanvullende financiering nodig.
8. Het gehele project Villa Flora kenmerkt zich door planningsoptimisme. Resultaten worden gebaseerd op positieve aannames. In de rapportages kijkt men optimistisch naar de toekomst terwijl de dagelijkse gang van zaken en resultaten uit het verleden daar geen aanleiding voor geven. Door dit planningsoptimisme wordt de raad door het college niet adequaat geïnformeerd.
9. In de periode tussen 16 december 2010 en 12 december 2012 is de gemeente Venlo enig aandeelhouder van de verbonden partij Villa Flora B.V. gedurende deze periode

- wordt er geen verslag gedaan van Aandeelhoudersbijeenkomsten en wordt deze verbonden partij niet vermeld in de Jaarrekening van de gemeente Venlo.
10. Het werkelijke financiële resultaat van Villa Flora B.V. is per 1 januari 2014 slechter dan de oorspronkelijke aannames en begroting zoals opgenomen in de Business case 2010 en de herziene Business case van 2013. De raad wordt hierover niet tijdig geïnformeerd.
 11. In de Algemene Vergadering van Aandeelhouders Villa Flora B.V. wordt alleen verantwoording afgelegd over de afgelopen periode. Hierbij wordt geen begroting gepresenteerd en vastgesteld over de periode tot en met de verkoop van het gebouw Villa Flora. Hierdoor bestaat er een beperkt beeld van de toekomstige ontwikkelingen.
 12. De analyse en beoordeling van de door de Villa Flora gepresenteerde gegevens is beperkt. Het ontbreekt aan voldoende inhoudelijke terugkoppeling voor en na de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Villa Flora B.V. Dit weerspiegelt zich ook in de kwaliteit van de raadsinformatiebrieven en de wijze waarop de raad tijdens de raadsconsultatie wordt geïnformeerd. Daarbij wordt meerdere malen een positiever beeld geschetst dan de realiteit rechtvaardigt.
 13. Door de oplopende exploitatieverliezen en de verwachte lagere verkoopopbrengst van de Villa Flora bestaat het risico dat de aflossingsverplichtingen richting ASN-bank en de gemeente Venlo niet bekostigd kunnen worden uit de verkoopwaarde van het gebouw Villa Flora. Dit betekent dat een eventueel tekort naar rato voor rekening zou kunnen komen voor de gemeente Venlo en de regiogemeenten.
 14. De informatievoorziening rondom Villa Flora is niet adequaat georganiseerd. Het ontbreekt aan handvatten om goed toezicht te houden op de verbonden partij. Zo zijn er geen prestatie indicatoren benoemd om direct te weten wat de stand van zaken is en wordt geen begroting overlegd waarmee inzicht wordt gegeven in toekomstige ontwikkelingen. Ook wordt de raad op een laat tijdstip geïnformeerd over de gang van zaken rondom Villa Flora. Zo was het reeds eind 2012 duidelijk dat er over het verlengde boekjaar 2011 een aanzienlijk verlies was geleden en dat er zorgen waren over de continuïteit van de Villa Flora B.V. Pas in mei 2013 wordt de raad hier over geïnformeerd.
 15. De wisselwerking tussen college en raad is niet voor alle partijen toereikend om invulling te geven aan de betreffende rollen. Het door het college gebruikte argument dat door het op afstand staan van een verbonden partij informatie niet vanzelfsprekend bij de raad terecht behoeft te komen is daarbij een belemmering. In het geval van Villa Flora B.V. wordt de toezichhoudende rol ingevuld door een lid van het college. Derhalve zou deze daarover de raad frequent(er) actief moeten informeren.
 16. De aan de raad verstrekte informatie is juist, maar niet volledig en niet tijdig en derhalve voor de raad niet toereikend om haar kaderstellende en controlerende taak goed in te vullen. Ook dat Informatie betreffende de verbonden partij niet of alleen onder geheimhouding wordt verstrekt belemmert de raad in haar kaderstellende en controlerende taak.
 17. De gemeenteraad neemt geen proactieve rol in het dossier Villa Flora. Op het moment dat een besluit wordt gevraagd is men alert en kritisch. Op dat moment worden er diverse nadere informatie vragen gesteld. Tijdens de vragen, maar ook op andere momenten worden er toezeggingen gedaan over aanvullende informatie en

analyses over Villa Flora. Toen deze aanvullende informatie niet kwam is daar door de raad geen adequate actie op ondernomen.

Aanbevelingen aan het College

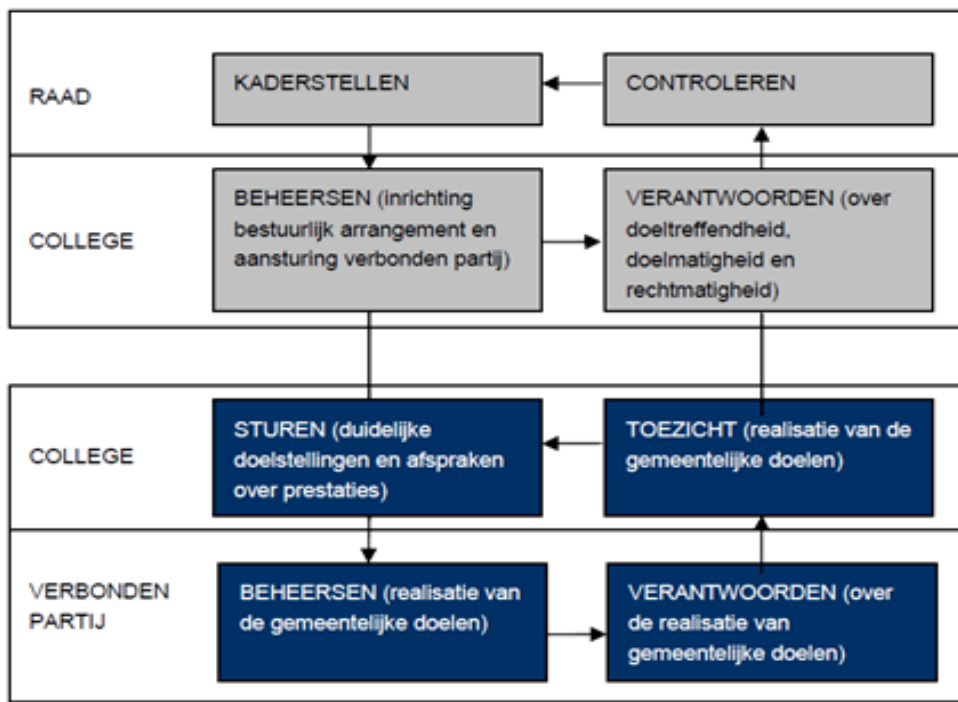
1. Formuleer meetpunten (prestatie indicatoren) over de gewenste doelstellingen en prestaties van Villa Flora. Dit houdt in dat ieder meetpunt Specifiek, Meetbaar, Acceptabel (aanvaardbaar), Realistisch en Tijdgebonden geformuleerd is. Hierdoor ontstaat inzicht in welke mate de doelstellingen, onder andere het bewerkstelligen van een goede verkoop in 2021, kan worden gerealiseerd.
2. Leg juist, tijdig en volledig op een gestructureerde wijze verantwoording af over de geformuleerde meetpunten.
3. Waarborg een robuuste vorm van toezicht door middel van bekwame toezichthouders.
4. Realiseer een systeem van risicobeheersing bij verbonden partijen waarin consequent en gestructureerd gekeken wordt naar bestaande risico's, die beschreven staan in een nieuwe paragraaf verbonden partijen.
5. Presenteer een realistische begroting, inclusief verschillenanalyse door vergelijking met de bestaande begroting, op voor de periode tot en met verkoop Villa Flora gebouw. Hierdoor ontstaat een realistisch beeld van het bestaansrecht van de verbonden partij. Actualiseer deze begroting op regelmatige basis.
6. Zorg ervoor dat de raad meer betrokken raakt bij het dossier Villa Flora. Organiseer bijvoorbeeld periodiek een informatiemoment waarin specifiek in wordt ingegaan op de huidige stand van zaken van de Exploitatiemaatschappij Villa Flora B.V. Maak een checklist waarin opgenomen is waaraan de informatievoorziening minimaal moet voldoen, zodat ook voor minder ingewijden duidelijk is in hoeverre de B.V. 'in control' is.
7. Zorg dat Villa Flora B.V. conform BBV jaarstukken en controleverklaringen verstrekt. Volg het advies van de commissie BBV inzake de begroting van een verbonden partij.

Aanbevelingen aan de Raad

1. Zorg dat over alle meetpunten die bijdragen aan het realiseren van de doelstelling van de verbonden partij stelselmatig en met voldoende kwaliteit (juist, volledig en tijdig) wordt gerapporteerd en dat deze rapportages ook naast elkaar kunnen worden gelegd, en dus zijn voorzien van verschillen-analyses tussen de verschillende rapportage momenten. Alleen op die manier kan afdoende invulling worden gegeven aan de kaderstellende en controlerende rol van de raad.
2. Zorg voor adequaat toezicht op verbonden partijen door middel van duidelijke afspraken over informatieverstrekking en bekwame toezichthouders. Hierdoor kan de rol van de raad, ondanks dat ze op afstand staat worden gewaarborgd.
3. Zorg bij verbonden partijen voor een betrouwbare begroting over een langere periode. Vraag bij aanpassingen van deze begroting om een verklaring van de verschillen.
4. Zorg dat indien informatie wordt gevraagd en ook wordt toegezegd dat deze aan de raad wordt verstrekt. Borg deze taak in de organisatie (griffie).

Aanbevelingen aan College en Raad

1. Stel duidelijk vast wat de rol en taak verdeling is tussen raad en college in geval van verbonden partijen. Onderstaand schema kan hierbij behulpzaam zijn.

Bron: Rekenkamer Langedijk, Verbonden partijen (2011)

2. Richt verbonden partijen op, op het moment dat het toegevoegde waarde heeft. In de bijlage 5 treft u een Afwegingskader Verbondenpartijen aan waarmee kan worden beoordeeld of het oprichten van een verbonden partij de meest voor de hand liggende optie is om te komen tot de realisatie van een doel.
3. Maak duidelijk afspraken over de informatie welke aan betrokken wordt verstrekt. Op het moment dat dit wordt besloten zou overwogen kunnen worden om gebruik te maken van een checklist Informatie Voorziening (bijlage 6) welke zorgt dat de partijen weten wat de rol en taak is. Op hoofdlijnen worden de volgende fasen onderscheiden:

- I A. Verkennende fase: Kaderstelling algemeen:
De Raad stelt algemeen kader vast
- I B. Verkennende fase: Kaderstelling per verbonden partij:
De Raad stelt kader vast voor specifieke Verbonden partij
- II. Besluitvormende fase: Inrichting bestuurlijk arrangement:
Het college stelt inrichting vast op basis van het raadsbesluit
- III. Uitvoering: Toepassing bestuurlijk arrangement:
De Raad krijgt de afgesproken informatie tussentijds en houdt daarmee de vinger aan de pols
- IV. Controle en bijstelling:
De Raad keurt het financiële gedeelte van de eigen gemeente in de begroting en jaarverslag van de Verbonden Partij goed
- V. Evaluatie:
De Raad evalueert mee, beoordeeld de evaluatie en houdt geleerde lessen voor zichzelf vast.

Met deze gestructureerde aanpak kunnen alle betrokken partijen zich concentreren op de aan hen toevertrouwde rol en taak.

2.3 Programma 2015

Oplevering van het rekenkamerrapport Villa Flora heeft in juni 2015 plaatsgevonden. Om ideeën voor nieuwe onderzoeksonderwerpen op te doen is in april en mei 2015 door de rekenkamer het rondje langs de fracties gehouden.

De rekenkamer heeft ervoor gekozen om de volgende onderwerpen op te nemen in het programma voor 2015:

Belevingsonderzoek herindeling

In de zomer 2015 zullen we starten met het belevingsonderzoek Herindeling. Het is een kwalitatief sociografisch onderzoek hoe inwoners de herindeling hebben ervaren en nog ervaren. Met dit onderzoek geeft de Rekenkamer een handreiking aan de raad over hoe inwoners de herindeling beleven.

Grondbeleid

De Rekenkamer is bezig met een onderzoekopzet naar het grondbeleid en grondbedrijf. In dit onderzoek zullen de informatievoorziening naar de gemeenteraad aangaande het grondbeleid en de ruimtelijke projecten, de ruimtelijke programmering, de grondexploitaties, de realisatie door de jaren heen en de financiële prognose aan de orde komen. Een onderzoekopzet is in voorbereiding. Het onderzoek is een groot onderzoek met enige doorlooptijd. In de planning zal in het voorjaar 2016 in concept-gereed zijn.

Kazerneterrein

De Rekenkamer doet momenteel een vooronderzoek om te bezien of een onderzoek of rekenkamerbrief naar het Kazerneterrein een meerwaarde kan leveren bij de besluitvorming. Afhankelijk van de uitkomsten van het vooronderzoek beslist de Rekenkamer of er een onderzoek of rekenkamerbrief naar het Kazerneterrein wordt opgesteld.

3 Middelen

3.1 Bedrijfsvoering

De rekenkamer beschikt over een deeltijd ambtelijk secretaris.

De hoofdtaken van de secretaris zijn in twee categorieën onderverdeeld, te weten: beleidsadviesing en secretariaat. De ambtelijk secretaris is om organisatorisch-technische redenen ondergebracht bij de raadsgriffie van de gemeente Venlo.

Het secretariaat van de rekenkamer is gehuisvest in gebouw A van het voormalige Kazerneterrein, kamer 1.29, aan de Garnizoenweg 3 in Venlo-Blerick. Het betreft een tijdelijke huisvesting tot het moment dat de nieuwbouw van het stadskantoor gerealiseerd is

De rekenkamer beheert een eigen subpagina op de website van de gemeente Venlo: www.venlo.nl/rekenkamer. Naast algemene informatie, actualiteiten en het vergaderschema worden op deze pagina de onderzoeksrapporten en jaarverslagen van de rekenkamer geplaatst.

3.2 Financiële verantwoording 2014

In de begroting 2014 is voor de rekenkamer een (structureel) budget opgenomen van €28.050-- (exclusief personeelskosten en btw). De werkelijke kosten over 2014 waren € 22.710. Dit is afgerond € 5.340 minder dan begroot. Dat komt omdat in 2014 minder externe onderzoeken zijn uitgezet. Dit is te voornamelijk te wijten aan de wisselingen in de wacht.

Voor een nadere onderbouwing van de uitgaven en de verschillen ten opzichte van de begroting verwijzen wij naar de toelichting onder de tabel.

Hieronder vindt u een gespecificeerd overzicht van het budget en de kosten.

Begroting en rekening 2014	Begroot	Werkelijk	Verschil
Onderzoekskosten	9.230	0	9.230
Vergoedingen	16.351	18.767	-2.416
Opleiding en ontwikkeling	1.371	370	1.001
Algemene kosten	1.098	6.571	-5.473
Totaal	28.050	22.710	5.340

Toelichting

De werkelijke uitgaven en de belangrijkste verschillen tussen begroting en werkelijkheid worden hier kort toegelicht.

Onderzoekskosten

Deze post is bedoeld voor externe ondersteuning bij onderzoeken. In 2013 zijn geen externe onderzoekskosten gemaakt, maar zijn inkomsten geboekt. Dit in verband met het onderzoek dat door de rekenkamer Venlo is verricht ten behoeve van de gemeente Bergen. Daarbij gaat het om het onderzoek naar het Leerlingenvervoer in de gemeente Bergen.

Vergoedingen

De vergoeding van de externe voorzitter en de twee externe leden was in 2013 hoger dan geraamd. Dit heeft onder meer te maken met de extra bijeenkomsten die zijn gehouden in het kader van de sollicitatie procedure.

Deskundigheidsbevordering

De kosten van het bezoek aan het jaarcongres van de NVRR door een delegatie van de rekenkamer valt onder deze kostenpost. Daar is in 2013 geen gebruik van gemaakt.

Algemene kosten

Onder deze categorie worden de kosten geboekt van contributies (o.a. lidmaatschap van de NVRR), vergaderingen en representatie. De overschrijding algemene kosten is toe te schrijven aan de sollicitatieprocedure nieuwe voorzitter rekenkamer (met name advertentiekosten).

**SECRETARIAAT
REKENKAMER VENLO**

**Secretaris
Mevr. Y. van Geel
y.vangeel@venlo.nl**

**Adres
Postbus 3434
5902 RK Venlo**

**Telefoonnummer
077 – 359 9642**

**Website
www.gemeenteraad.venlo.nl/rekenkamer**

